



**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput V. a Idem Abbatibus, prioribus, & aliis ecclesiasticis viris per
Eboracen. Episcopatum constitutis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

CAPUT IV.

a Idem.

SI verò aliquis in clericum nutrientem comam manus injecerit violentas, propter hoc non debet Apostolico presentari conspectui, nec etiam excommunicatione notari, dummodo ipsum esse clericum non noverit: vel si hoc dubium fuerit, propria manu dumtaxat præstabit juramentum, quod eum esse clericum ignorasset. Ab illo autem (si præstare noluerit juramentum) quia violentas manus constat eum in clericum injecisse, sicut ab excommunicato, donec de mandato Summi Pontificis absolvatur, convenit abstineri.

NOTÆ.

- I. a **I**dem.] Ita etiam legitur in prima collectione, *sub hoc tit. cap. 5.* & post Concilium Lateran. *part. 14. cap. 1.* legitur *Batoniensis*. Unde rectè deducit Antonius Augustinus in *notis ad hunc textum*, in præsentem referri partem textus in *cap. de illis, de despons. impub.* ubi de Batonienf. diocesi egi, & in *cap. 1. de tempor. ordin.*

cessat injuria facta ordini clericali, nec committitur formaliter sacrilegium; ideo excusantur ab hac excommunicatione, Sanchez *lib. 9. de matrim. disp. 32. num. 41.* Gibalinus *diçl. verbo Injuria, in synopsi*. Unde cum nutrire comam clerici non sit, *cap. si quis ex clericis, de vita & honest. cleric.* ideo qui clericum nutrientem comam percussit, non incidit in hanc excommunicationem, quia justam causam habuit credendi, eum clericum non esse, cum sine habitu clericali incesisset. Facit Concil. Tribur. *can. 26. ibi: Ut presbyteri non vadant nisi solâ, vel orario induti: & si in itinere spoliantur, vel vulnerantur, aut occiduntur non solâ vestiti, simpliciter emendatione sua solvantur.* Anguianus *lib. 4. de legibus, cap. 4.* De clerico deserente habitum clericalem egi iam in *cap. 1. de apostatis*.

COMMENTARIUM.

2. **L**icet ignorantia hujus excommunicationis non excuset percipientem clericum ab ejus incurfu, ut novissimè probat Araujo in *99 moral. 3. part. quest. 31. per totam*; tamen si qui percipiunt, probabiliter ignorant, quem percipiunt, clericum esse,

CAPUT V.

a Idem Abbatibus, prioribus, & aliis ecclesiasticis viris per Eboracensem Episcopatum constitutis.

Non dubium est vobis, sicut credimus, vel incertum, quin ii, qui violentas manus in clericos, canonicos, aut cujuslibet religionis conversos injiciunt, ex institutione Concilii sententiam excommunicationis incurrant, nec nisi in articulo mortis sine Rom. Pont. absolutionis possunt beneficium impetrare.

NOTÆ.

- a **I**dem.] In hac sexta collectione tantum legitur *Idem*, sed inscriptio supplenda est ex prima collectione, ubi *sub hoc tit. cap. 6.* reperitur textus hic.
- I. b **R**eligionis conversos.] Consonat textus in *cap. 1. hoc tit. in 1. collect.* ubi Alexander III, ita scribit: *Si forte post conversionem suam in aliquem de fratribus suis aliquis violenter manus injecerit, licitum sit tibi eos ab excommunicationis sententia absolvere.* Et in *cap. 13.* ejusdem collectionis, ibi: *Graviter oculos divina Majestatis offendunt, qui religiosos viros fatigant molestiis, & etiam sua perturbant quietis. Sanè à sancte memoria prædecessore nostro Papa A. in Concilio Lateranensi constitutum est, ut qui violentas manus in clericos, vel monachos, hospitalarios, vel templarios, seu in viros alterius religionis immittunt, excommunicationi subjaceant. Nos autem statutum prædecessoris nostri ratum, & firmiter tenere volentes, f. v. m. quatenus si qui parochianorum vestrorum in fratres Hospitalis Hierosolymitani manus violentas iniecerint, eos appellatione remota publice excommunicatos denuncietis, & ab omnibus*

faciatis cavendis vitari, donec prædictis fratribus de illata injuria congruè satisfaciant, & cum literis Episcoporum suorum rei veritatem continentibus Apostolico conspectui se representent. Gaudent ergo hoc privilegio canonis, primò clenci, non solum sacris ordinibus initiati, verum etiam qui minores, immò & qui primam tantum tonsuram habent, quia illi clerici dicuntur, *cap. clericus 21. disp. 2. cum contingat. de etate & qualitate*. Et quavis ut gaudeat privilegio fori noviter post Concil. Trident. *sess. 23. de reform. cap. 6.* desideretur, ut deferant habitum clericalem, & simul deserant alicui Ecclesiæ; tamen ut gaudeant privilegio canonis tantum desideratur, ut deferant habitum clericalem, ex veriori sententia, quam defendunt Molina *de justitia tract. 3. disp. 54. num. 9.* Avila *de censur. 2. par. cap. 1. disp. 2. dub. 9.* Barbola *de potest. Episc. part. 2. aliq. 12. n. 32.* & *lib. 1. juris eccles. cap. 39. §. 1.* Diana *p. 3. tract. 5. resol. 82.* Hieronymus Garcia *in summa. tract. 1. difficult. 3. dub. 1. punct. 1.* Gibalinus *in synopsi, ubi supra*. Nec interest, quod tales clerici sint excommunicati, suspensi, irregulares, seu verbaliter depositi, immò etsi decesserint, adhuc cadaver gaudet hoc privilegio. Item clerici conjugati cum

cum unica, & virgine, habitum deferentes gaudent hoc privilegio, ut probat Diana p. 9. tract. 4. resol. 6. per tot. Si verò clerici deposito habitu, enormitatibus dentur, non gaudent hoc privilegio, cap. perpendimus, cap. cum non ab homine, hoc tit. Quod ad affasinos protrahunt Covarr. lib. 2. variar. cap. 20. num. 10. Item joculariores, & goliardi, de quibus in cap. unic. de vita & honest. lib. 6. Item carnifices, & tabernarii ter moniti, si non desistunt, privantur hoc privilegio canonis, Clement. unica, eod. tit. de vita & honest. cleric. Item incorrigibiles realiter degradati hoc privilegio spoliantur, cap. cum non ab homine, de judic.

2. Secundo hoc privilegio gaudent omnes religiosi utriusque sexus conversi, etsi aliqui non emittant professionem; immò & novitii, cap. religiosi, hoc titulo in 6. an quia appellatione clericorum veniant, an verò ratione privilegii, disputant Hallerius lib. 4. in vindictis, cap. 1. §. 2. Celotius contra ipsum de hierarch. Hoc quoque pri-

viligio gaudent fratres tertii ordinis sancti Francisci in communi viventes, & habitum gestantes, si verò in domibus propriis habitent, etsi habitum deferant, & se, ac sua religioni tradant, non gaudent hoc privilegio. Rodriguez tom. 2. qq. regul. quest. 65. art. 5. Gibalinus in synopsi, dict. verbo Injuria. Similiter Eremitæ sub certa regula degentes, ac proprium Prælaturum agnoscetes, gaudent hoc privilegio. Circa Equites militares, & eorum commendatarios dubitant Molina dict. disp. 50. Sanchez lib. 1. summa, cap. 16. num. 11. Azor part. 1. instit. lib. 13. cap. 4. quest. 4. Sed hujus dubii resolutio pendet ex alia questione, an videlicet illi sint veri religiosi? Quam examinant plures, quos retuli in cap. 5. de statu monach. Et ita dicendum est, Equites sancti Joannis, quia emittunt tria vota substantialia, gaudere hoc privilegio canonis, cæteros verò Equites in communi non degentes, non gaudere hac immunitate, etsi contrarium teneat Diana dict. tract. 4. resol. 7. per tot.

CAPUT VI.

a Idem.

Mulieres, vel aliæ personæ, quæ sui juris non sunt, ab Episcopo diœc. absolvi possunt, si manus in clericum injecerint violentas. De his verò, qui magnæ non sunt potentæ, & ita delicati, quod laborem veniendi ad Sed. Ap. nequeunt sustinere, respondemus, quod status personæ prius, & veritas negotij est intima Rom. Pont. & secundum consilium ejus tales erunt de commisso scelere corrigendi. Illi verò qui non per se ipsos, sed eorum auctoritate, vel mandato violenter injiciunt manus in clericos, ad Sedem Apost. sunt mittendi; cum is committat verè, cujus auctoritate, vel mandato delictum committi probatur.

NOTÆ.

a Idem B.] Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 7. post Concilium autem Lateran. p. 14. cap. 12. legitur Baroniensi, sed retineo præsentem inscriptionem, & verius credo in præsentem referri partem textus in cap. 1. hoc tit.

b Mulieres.] Consonant textus in cap. quamvis, cap. ea noscitur, hoc tit. Nam cum in mulieribus periculosum sit vagari, & virorum cœtibus se immiscere, l. 1. C. Justin. de offic. divers. judic. novella 124. cap. 1. (cujus constitutionis anam tradit Baronius anno 316. num. 71.) ut probant Chassaneus in catal. p. 2. consider. 30. Osualdus lib. 24. cap. 22. litera G. Revardus 4. var. 15. ideo

non sunt cogendæ Romanum Pontificem adire, & ita generali consuetudine receptum est, ut etiam ob gravem percussione possint ab Episcopo absolvi, ut testatur, & probat Diana dict. cap. 9. tract. 4. resol. 59. per tot.

c Illi verò.] Etiam hanc constitutionem ad consulentes, & qui auxilium, vel favorem percussionej clericorum præstiterint, immò & ad ratam percussione habentes, extendunt Doctores ex textu in cap. quanta 47. cap. cum quis, hoc tit. Diana d. tract. 4. resol. 14. Suarez disput. 22. de censur. sect. 1. num. 55. Hieronymus Garcia dict. difficult. 30. punct. 3. qui varios casus resolvunt circa mandantes similem percussione.

CAPUT VII.

a Idem.

Porrò si aliqui violentas manus in fratres suos injiciunt, & ducti penitentiâ, non convicti, sed privati à te veniam postulant, eos monere debes, & inducere, ut his, quos læserunt, congruè satisfaciant, & Apostolico se conspectui repræsentent, cum à te, vel alio sine speciali mandato Rom. Pont. absolvi non possunt.